

DETROIT, MICHIGAN

1975

JUBILÁL AZ ALLEN PARK-I REFORMÁTUS EGYHÁZ

1975 szeptember 21-én vasárnap délelőtt 10.30-kor közös angol-magyar istentisztelettel emlékezik meg az Allen Park, Mch.-i Magyar Református Egyház templom építésének 10. évfordulójáról és arról, hogy Detroit és vidékén 70 évvel ezelőtt indult meg a szervezett Magyar Református élet: délben 12.30-kor jubileumi bankett lesz az egyház társadalmi termében.

Az 1900-as évek elején indult meg az egyházi szervezkedés Detroitban, amikor is Nt. Harsányi István Toledo Ohio-i lelkipásztor látogatta meg az itteni magyar kolóniát. De az első lelkipásztora az 1904 decemberében megalakult egyházközségnek Nt. Dömény Zoltán lett, aki Sharon, Pa.-ból jött az új, kezdő egyház munkájába. Nem sokáig maradt itt, mert a kezdeti nehézségek sok problémát jelentettek és az első időben a többi egyházaknál is sűrűn váltották a lelkipásztorokat. Tegze László 1905-től 1909-ig pásztorolta a gyülekezetet, de teljesebb felvirágzásnak csak Nt. Boros István lelkipásztor vezetése alatt került a Detroit és vidéki egyház.

1910-től kezdve megalakulnak az egyház szervezetei, énekkarok, férfi és női egyesületek, vasárnapi és rendes mindanapos iskola, zenekar stb. stb. ... Sokan élnek még ma is azokból, akik szeretettel emlékeznek meg a szigorú és nagy-magyar lelkipásztorról és szép családjáról, akinek a keze alatt megtanultak magyarul, írni-olvasni és szeretni a magyar fajtánkat.

Új korszak indult a magyar reformátusság életében az első világháború után, amikor is Nt. Tóth Mihály lett a gyülekezet lelkésze. A szépen fejlődő egyháznak új épületre volt szüksége: megépült Detroitban a West End-Streeten az akkor csodaszámba menő hatalmas templom, iskola és társadalmi helységeket magába foglaló gyönyörű auditorium.

A gyülekezet azonban két részre szakadt 1922-ben, amikor megalakult az un. Független Magyar Református Egyház a Thaddeus Streeten. Nagyszerű munkát végeztek a hívek több lelkész vezetésével 1959-ig.

A problémák növekedtek az esztendők mulásával és nemcsak a gazdasági válság okozott fejtorést a Detroiti Első Magyar Református Egyház vezetőinek, hanem az is, hogy 1934-ben egy újabb csoport vált ki az anya-egyházból Nt. Kozma Dezső vezetésével, s így most már három református egyház volt Detroitban.

A legnagyobb róba azonban akkor támadt, amikor 1941-ben Nt. Tóth Tibor ifjú lelkész vezetésével, aki Nt. Tóth Mihály lelkipásztor segédlelkésze volt, olyan óriási csoport hívó hagyta el az egyházat, amilyennek párja nem volt, majdnem minden tag elindult, hogy a Dearborn Avenue sarkán megépítse az új un. "Amerikai Magyar Református Egyházat." Így most már négy református egyház lett Detroit városában.

Ennek a Dearborn Avenuen épült egyháznak a további sorsa heillik egy hőskölteménybe, amikor a lelkipásztor és a hívek vállvethz a semmiből egy új templomot építettek és az egyházi életnek minden ágában virágzó gyülekezeti munkával lendítették előre a magyarság ügyét.

Először a Kozma Dezső lelkész által vezetett kis csoport egyházi élete szűnt meg, tagjai vagy visszamentek az eredeti West End-i egyházhoz, vagy csatlakoztak másik gyülekezetekhez. 1959-ben pedig a Thaddeus Streeten lévő Független Egyház egyesült az un. Dearborn Avenue-i egyházzal. Az így megerősödött egyház együttesen építette fel 1965-ben új templomát Allen Parkban, melynek 10 éves jubileumát ünneplik most szept. 21-én.

Nt. Tóth Tibor a gyülekezetet 32 és fél éven át szolgált esperes lelkésze 1971-ben nyugalomba ment és két éven át Daróczy Károly látta el a lelkészi szolgálatot. Lemondása után 1974 június 1-től Ft. Ábrahám Dezső az Amerikai Magyar Református Egyház püspökét hívták meg lelkésznek, aki 20 évig szolgált a perth amboyi N.J.-i gyülekezetben.

